

Kočí v lesní těžbě (kód: 41-020-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů:	Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání:	Kočí v lesní těžbě
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Zápis a evidence v chovu koní a lesní těžbě v souladu s legislativou	3
Posuzování vlastností koní	3
Podestýlání, čištění a údržba stájí, výběhů a ohrad pro koně, ošetřování a čištění koní	3
Krmení koní přiměřenou technikou	3
Napájení, dokrmování a pasení koní	3
Péče o zdraví a pohodu (welfare) koní	3
Péče o všechny kategorie koní dle věku a využití	3
Údržba, ošetřování a drobné opravy výstroje koně, postrojů a povozů pro práci v lese	3
Základní výcvik koní k potažní práci v lese	3
Speciální výcvik koní pro práci v lese	3
Zapřahání a řízení potahů při soustředování dřeva z lesních porostů	3
Přeprava koní	3
Pomoc při podkování a korekturách kopyt	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.10.2020

Kritéria a způsoby hodnocení

Zápis a evidence v chovu koní a lesní těžbě v souladu s legislativou

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat organizaci chovu koní v ČR	Písemné a ústní ověření
b) Vyjmenovat veškerou dokumentaci příslušející ke koni a uvést, kdo provádí evidenci, popsat vedení evidence	Písemné a ústní ověření
c) Popsat identifikaci a označování koní	Písemné ověření
d) Provést příslušné záznamy do registru koní v hospodářství, vnést příslušné záznamy do prvotní evidence	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Připravit změnové hlášení pro průkaz koně	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Charakterizovat zákon o lesích a zákon o ochraně přírody a krajiny	Písemné a ústní ověření
g) Charakterizovat CHKO (chráněné krajinné oblasti) a NP (národní parky)	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování vlastností koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat základní anatomii, morfologii a fyziologii – popsat kostru, hlavní skupiny svalů, tělesnou stavbu a těžiště, postoje končetin	Písemné a ústní ověření
b) Předvést měření a vážení zadaného koně, vyhodnotit jeho růst a vývin	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat ideální vývin a stavbu těla s ohledem na budoucí užití koně a popsat rozdíly ve vývinu a stavbu těla v jednotlivých obdobích života koní	Ústní ověření
d) Popsat mechaniku pohybu, postoje končetin, vyhodnotit jednotlivé chody, dopad postoje na celkové zatížení pohybového aparátu při zátěži a jeho dalším výcviku a užití koně, popsat vady pohybu koně	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Podestýlání, čištění a údržba stájí, výběhů a ohrad pro koně, ošetřování a čištění koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Posoudit a popsat stav ustájovacího prostředí a způsob ustájení a mikroklima ve stáji	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit zásady BOZP v chovu koní a přístup ke koni	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Posoudit stav výběhů a zvolit postup pro sanaci a péči o pastviny a popsat dezinfekci ustájení	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vyčistit, podestlat a připravit ustájení pro koně	Praktické předvedení
e) Zhodnotit celkový stav koně a jeho čistotu	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Vyčistit koně s využitím vhodných pomůcek	Praktické předvedení
g) Předvést základní péči a ošetření kopyta	Praktické předvedení
h) Zkontrolovat funkčnost všech zařízení ve stáji, výběžích a ohradách, případně provést jejich opravu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Krmení koní přiměřenou technikou

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat trávicí ústrojí koně a fyziologii trávení, popsat význam a potřebu nejdůležitějších živin, minerálních látek a vitamínů	Písemné ověření
b) Rozpoznat základní druhy krmiv, posoudit jejich kvalitu, vhodnost a nezávadnost pro krmení jednotlivých plemen a kategorií koní	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Navrhnout vhodné způsoby uskladnění jednotlivých krmiv a možné úpravy krmiv, odhadnout hmotnost předložených krmiv	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Orientačně sestavit základní krmnou dávku pro zadané plemeno a kategorii koní v daném ročním období s ohledem na energetické a živinové potřeby koní využívaných v lesní těžbě	Písemné a ústní ověření
e) Stanovit denní krmný režim a připravit krmiva pro zadané plemeno a kategorii koní využívanou v lesní těžbě, podat vhodným způsobem připravená krmiva	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Zajistit napájení koní na přiděleném pracovišti	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Napájení, dokrmování a pasení koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit význam pastvy v chovu koní, popsat zásady pastevního odchovu a různé systémy pastvy	Písemné a ústní ověření
b) Popsat péči o pastviny, zakládání a ošetřování pastevních porostů	Písemné a ústní ověření
c) Popsat sestavení elektrického ohradníkového systému a napojení do sítě, uvést další možnosti ohrazení pastvin	Ústní ověření
d) Dovést koně na pastvinu (do výběhu), posoudit jeho celkový stav a mechaniku pohybu, charakterizovat technická zařízení a vybavení na pastvinách	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat způsoby pohybování koní ve výbězích, na pastvinách, nebo práce jednotlivých kategorií koní a následně ovlivnění krmné dávky	Písemné a ústní ověření
f) Popsat způsob napájení koní na pastvě	Písemné a ústní ověření
g) Popsat způsob dokrmování koní na pastvinách	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o zdraví a pohodu (welfare) koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit prevenci v péči o zdraví koní (mikroklima, trénink, krmivo, podávání antiparazitik, ochranné očkování)	Písemné a ústní ověření
b) Posoudit zdravotní stav koně, popsat denní kontrolu zdraví koně	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat základní nemoci a vady koní, příznaky onemocnění a změny v chování nemocného koně	Písemné a ústní ověření
d) Změřit tělesnou teplotu, tepovou a dechovou frekvenci koně a zjištěné údaje vyhodnotit	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat první pomoc při drobném i větším zranění	Písemné a ústní ověření
f) Popsat poskytnutí první pomoci koni postiženému kolikovými bolestmi	Písemné a ústní ověření
g) Charakterizovat další vady koní (zlozvyky, skryté vady)	Písemné a ústní ověření
h) Popsat základní a minimální podmínky prostředí ustájení a chovu koní	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o všechny kategorie koní dle věku a využití

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Ukázat předvádění a vodění zadaného koně	Praktické předvedení
b) Popsat příznaky říje u klisny	Ústní ověření
c) Uvést specifika ošetřování plemenných hřebců	Ústní ověření
d) Uvést specifika péče o hříbata a mladé koně a o jejich správný vývoj	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Údržba, ošetřování a drobné opravy výstroje koně, postrojů a povozů pro práci v lese

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit a popsat jednotlivé části výstroje koně pro práci v lese a jízdu povozem	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Předvést údržbu a očištění a ošetřování jednotlivých částí výstroje, popsat způsoby uložení	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat opravu, případně předvést opravu drobné závady ve výstroji koně, pomůcek a povozu při práci v lese	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Základní výcvik koní k potažní práci v lese

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit postup výcviku koní k potažní práci	Ústní ověření
b) Postrojít tažného koně a vést na dvou opratích v rozporce	Praktické předvedení
c) Sepřáhnout a vést párový potah	Praktické předvedení
d) Předvést ukázkou z výcviku koní k potažní práci	Praktické předvedení
e) Charakterizovat způsobilost koně pro práci v lese	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Speciální výcvik koní pro práci v lese

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat fyzickou vyspělost, stáří a připravenost koně pro práci v lese	Ústní ověření
b) Vysvětlit postup speciálního výcviku koní pro práci v lese	Ústní ověření
c) Předvést ukázkou ze speciálního výcviku koní pro práci v lese	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zapřahání a řízení potahů při soustředování dřeva z lesních porostů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit minimálně 5 ze 7 zadaných druhů lesních stromů	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat pracovní postupy při vyklizování či soustředování dřeva koňským potahem (limity nasazení potahu, soustředovací vzdálenosti, sklon terénu, pracovní pomůcky)	Ústní ověření
c) Popsat speciální lesnické pomůcky pro soustředování dřeva koňským potahem	Ústní ověření
d) Popsat pracovní postupy při těžbě dřeva a dopravě dřeva z lesa a kombinace s přibližovacími mechanizačními prostředky	Ústní ověření
e) Popsat a předvést práce na skládce dřeva – třídění sortimentů, začelování, příprava pro odvoz	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Popsat ošetření stromů odřených při vyklizování klád z porostu	Ústní ověření
g) Popsat pracovní režim koně při práci v lese (max. zatížení, přestávky)	Písemné a ústní ověření
h) Určit nejvhodnější směr a linie přibližování dřeva a umístění skládek jednotlivých sortimentů	Praktické předvedení a ústní ověření
i) Přiblížit minimálně 3 vykáčené stromy (sortimenty) na vývozní či odvozní místa, předvést práci na skládce dříví, aniž by byl poškozen lesní porost, z něhož je dříví vyklizováno	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Přeprava koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady pohybu koní po veřejných komunikacích podle platné legislativy	Písemné a ústní ověření
b) Popsat a předvést přípravu koně před přepravou	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Uvést příslušné doklady pro přepravu koní	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Pomoc při podkování a korekturách kopyt

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a předvést různé způsoby fixace koní	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat kopyto jako anatomický útvar	Písemné a ústní ověření
c) Popsat asistenci při podkování koní a korekturách kopyt, uvést zásady a předvést správné držení končetin při dodržení BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit význam podkování	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž autorizovaná osoba vyhotoví a uchazeč podepíše písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby je oprávněný předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://nsp.cz/jednotka-prace/koci-v-lesni-tezbe#zdravotni-zpusobilost>).

Ověřování musí být spojeno do navazujících činností vedoucích k ucelenému obrazu kočího v lesní těžbě.

Zkouška je rozdělena na teoretickou a praktickou část. U kritérií s písemným a ústním ověřením uchazeč nejprve zpracuje zadané úkoly písemně a následně bude zkoušející ověřovat schopnost aplikace poznatku a porozumění formou rozhovoru s uchazečem. Praktická část probíhá ve stáji a v lese - na pracovišti, kde probíhá těžba.

Při plnění úkolů založených na praktickém předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů. Přitom je nutné posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště.

Dále je také nutné přihlížet k dodržování hygieny práce, jakož i ke kvalitě a časovému hledisku zvládnutí předváděných operací. Důraz je třeba klást na správnou manipulaci s koněm, podloženou dostatečnými odbornými vědomostmi a dovednostmi. Při práci s koněm je třeba hodnotit přístup ke zvířatům a respektování zásad pohody zvířat (welfare) – zejména při práci v lese.

Uchazeč si přinese vlastní pracovní oděv a obuv.

Při demonstraci práce s koněm z časových a bezpečnostních důvodů je nutné použít zaučeného koně.

U kompetence **Posuzování vlastností koní**, v kritériu d) uchazeč popíše a vyhodnotí pohyb koně, který je přítomen u zkoušky a popíše postoje končetin a vady pohybu pomocí obrazové dokumentace nebo videí.

U kompetence **Základní výcvik koní k potažní práci v lese**, v kritériu d) a u kompetence **Speciální výcvik koní pro práci v lese**, v kritériu c) uchazeč předvede ukázky výcviku podle zadání autorizované osoby. Za ukázkou výcviku (včetně speciálního) je považována metodická (nebo výcviková) práce s koněm k docílení konkrétního výsledku a její okomentování v průběhu provádění cviku. Je kladen důraz na klidné a smysluplné zacházení se zvířetem.

U kompetence **Zapřahání a řízení potahů při soustředování dřeva z lesních porostů** u kritéria a) uchazeč musí správně určit 5 ze 7 zadaných druhů lesních stromů. Zkoušející vybere k poznávání 7 z následujících nejčastěji se vyskytujících lesních stromů v ČR: smrk ztepilý, borovice lesní, buk lesní, dub letní a dub zimní, modřín opadavý, bříza bělokorá, jedle bělokorá, javor mléč, jeřáb ptačí a jasan ztepilý. Poznávání proběhne na živých stromech a předložených vzorcích dřevin (větvíčky, listy, květy, šišky) nebo na fotografiích.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou z 2 členů, kteří jsou autorizovanou fyzickou osobou s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovaným zástupcem autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci. Při zkoušce musí být také přítomen lesnický odborník zodpovědný za technologické procesy související s těžbou dřeva, pokud autorizovaná osoba není zároveň lesnickým odborníkem. Tento odborník není zkoušejícím.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oblasti zemědělství nebo lesnictví a alespoň 5 let odborné praxe kočího v lesní těžbě nebo ve funkci učitele odborného výcviku v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví nebo lesnictví.
- b) Střední vzdělání s výučním listem v oblasti zemědělství nebo lesnictví a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe kočího v lesní těžbě nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví nebo lesnictví.
- c) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti zemědělství nebo veterinářství nebo lesnictví a alespoň 5 let odborné praxe kočího v lesní těžbě nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví nebo lesnictví.
- d) Vyšší odborné vzdělání v oblasti zemědělství nebo veterinářství nebo lesnictví a alespoň 5 let odborné praxe kočího v lesní těžbě nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví nebo lesnictví.
- e) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na zemědělství nebo veterinářství nebo lesnictví a alespoň 5 let odborné praxe kočího v lesní těžbě nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví nebo lesnictví.
- f) Profesní kvalifikace 41-020-H Kočí v lesní těžbě a střední vzdělání s výučním listem a alespoň 5 let odborné praxe kočího v lesní těžbě.

Další požadavky:

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, který nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci Lektor dalšího vzdělávání (75-001-T), může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Lesní porost, dřevo vhodné k přibližování koňmi (minimálně 3 kmene), členitý a svažité terén, kde nehrozí nebezpečí samovolného pohybu dřeva
- Zkušební místnost
- Kůň zaučený pro práci v lese
- Prostor jízdárny, min. 40 x 80 m
- Stáj pro koně, fixační pomůcky pro koně, pomůcky pro ošetřování, čištění a a podestýlání koní, teploměr, fonendoskop, hodinky, lékárnička, váhy na koně, krmiva pro koně
- Výstroj koně, postroje a povelky pro práci v lese
- Pomůcky k soustředování a přibližování dřeva koňem, např. páčidlo, okovaná páka sloužící k přizdvžení kmene přes překážku a práci na skládce, úvazek, podvlékač háček, kalač, celta, míšek, vhodný pracovní oděv podle BOZP
- Pomůcky k ošetření stromů odřených při vyklizování klád z porostu (štětec, ochranný přípravek)
- Registr koní v hospodářství, formuláře k evidenci koní, změnové hlášení pro průkaz koně
- Vzorové lesních dřevin a fotografie stromů
- Obrázky nebo videa k vyhodnocování postojů a pohybu koní

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 8 až 10 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Doba pro vykonání písemné zkoušky je 120 minut. Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Asociace svazů chovatelů koní České republiky

Svaz soukromých chovatelů koní, o. s.